

Vooraankondiging Libellenstudiedag

De Nederlandse Libellenstudiedag zal op **zaterdag 17 maart 2001** in de Koehoorn in **Arnhem** worden gehouden. Het definitieve programma komt in de volgende NVL-Nieuwsbrief. Mensen die nog graag een lezing, praatje, of een korte bijdrage hiervoor willen leveren kunnen contact opnemen met:

Job Teeuwen
Velhorst 1, 7241 TB Lochem,
tel 0575-431198

Overige bijeenkomsten 2001

Libellenstudiedag België

Deze vindt plaats een week voor de Nederlandse dag, op zondag 11 maart in de gebouwen van het Instituut voor Natuurbehoud te Brussel. De bedoeling van zo'n dag is om informatie en contacten uit te wisselen, studietoelagen onderzoeksresultaten voor te stellen, maar uiteraard ook om gezellig samen te komen. We beginnen 's ochtends om 10.00 en het einde is voorzien tegen 17.00 à 18.00, afhankelijk van het aantal voordrachten.

Geert De Knijf
Instituut voor Natuurbehoud, Kliniekstraat 25
B-1070 Brussel, Belgium

Duitsland

Tegelijk met de Nederlandse libellenstudiedag vindt in Görlitz (tegen de Poolse grens aan) van 16 tot en met 18 maart de Duitse bijeenkomst van libellenmensen plaatsvinden. Tot 8 januari kunnen voordrachten worden aangemeld. Belangrijke thema's o.a. monitoring en biologie en ecologie van Rode lijst soorten.

Prof. Dr. Willi Xylander
Staatliches Museum für Naturkunde Görlitz
PF 300 154, 02806 Görlitz (Duitsland)

Internationale Symposia SIO en WDA

Zowel de SIO als WDA hebben in 2001 een symposium. De SIO in Novosibirsk (West Siberië) van 9 tot 19 Juli.

Aanmelding voor 15 maart 2001 bij Oleg Kosterin
(beste en snelste per e-mail:
kosterin@bionet.nsc.ru).

De WDA in Gällivare, Lapland (Zweden) van 22 tot 27

Juli. Aanmelden bij Goran Sahlen (e-mail
Göran.Sahlen@zoologi.uu.se)

Meer informatie over deze Symposia bij de redactie.

Europees Symposium EIS

Van 2 tot en met 5 september 2001 zal in Naturalis in Leiden het volgende Internationale Colloquium van het European Invertebrate Survey plaatsvinden. Het centrale thema zal zijn: 'Recent changes in ranges of invertebrates – Invertebrates on the move'.

Informatie: EIS-Nederland
Darwinweg 2
2333 CR Leiden
eis@naturalis.nl

Nog veel moois te beleven

Op woensdag 30 augustus was ik in de gelegenheid om een bezoekje te brengen aan de Soestwetering waar Victor Mensing korte tijd geleden een grote populatie bandheidlibellen (*Sympetrum pedemontanum*) ontdekte. Ik was er niet alleen omdat het een heel bijzondere ontdekking betreft, maar vooral ook omdat ik deze soort nog nooit had gezien. Er bevindt zich daar inderdaad een heel grote populatie, de bandheidlibel is er veruit de meest algemeen voorkomende soort. Afgaand op alle geraadpleegde verspreidingskaartjes is het de meest noordwestelijke vindplaats. Ik trof hem aan in zeker 5 atlasblokken, zag veel tandems, eiafzetting en schat het aantal op minimaal 150 exemplaren. Wat een prachtige soort! Behalve dat het een nogal kleine libel is viel mij meteen de *Calopteryx*-achtige manier van vliegen op: rustig en luchtig fladderen afgewisseld door korte glijvluchten. In verhouding tot borststuk en achterlijf en in vergelijking met andere *Sympetrum*-soorten, heeft de bandheidlibel vrij grote en brede vleugels die naar de top toe nauwelijks smaller worden. Door de donkere dwarsband over alle vleugels wordt de manier van vliegen sterk beaccentueerd. Aanvankelijk dacht ik dat juist door het zo duidelijk kunnen zien bewegen van de vleugels het lijkt alsof de soort anders vliegt, maar bij nadere beschouwing en vergelijking met bijvoorbeeld bloedrode heidelibel was het evident dat het geen gezichtsbedrog betrof. Paul-A Robert brengt het in zijn boek *Les Libellules* treffend onder woorden: "...son vol assez lent fait penser à celui des papillons".

In de Brachytron van juli 2000 bespreekt Pim Edelaar het voorkomen van zeldzame libellen in 1997. De bandheidlibel is in dat jaar in Overijssel waargenomen bij Denekamp, Bathmen en Deventer. Steeds slechts enkele exemplaren. De Soestwetering ligt vlakbij de twee laatstgenoemde plaatsen. Nu kan het zijn dat deze vindplaats tot nu toe altijd onontdekt is gebleven en dat de Overijsselse waarnemingen uit 1997 betrekking hebben op zwerfende exemplaren vanuit deze populatie. Aannemelijker is dat in 1997 een zwerfend vrouwtje eitjes heeft afgezet die het begin vormden van een populatie die sedertdien is uitgegroeid tot de huidige omvang. Hoewel de wetering een slootje is waar je doorgaans aan voorbij loopt zijn de omstandigheden qua biotoop klaarblijkelijk ideaal voor deze soort.

Pedemontanum betekend letterlijk "aan de voet van bergen". De soort wordt dan ook overwegend op die plaatsen aangetroffen. Wellicht houdt dat verband met het feit dat daar vaak kwel aanwezig is. Het gebied waarin de Soestwetering zich bevindt is hemelsbreed niet ver verwijderd van de Sprengenberg welke deel uitmaakt van de Sallandse heuvelrug. Een kwelrijke omgeving. In het rijtje van donkere waterjuffer, noordse winterjuffer, noordse glazenmaker, rivierrombout en gaffellibel, sluit wat mij betreft de bandheidlibel prachtig aan. En dat met zo'n grote populatie!

Tijdens het uurtje langs de wetering heb ik enorm genoten van deze fraaie libellen die voortdurend voor m'n voeten opvlogen en rondfladderden. Ik verbaasde me over het feit dat ik na het zien van het zoveelste exemplaar al gewend begon te raken aan het feit dat ze daar zo algemeen zijn. In de dagen daarna betrapte ik mezelf er op dat ik voortdurend langs soortgelijke weteringen liep te speuren of er wellicht nog een paar te ontdekken waren. Er zijn nog veel witte vlekken.

Evert Ruiter